

Palvelujen suhdanteet 2/2014

LOGISTIIKKA • INFORMAATIO JA VIESTINTÄ • YRITYS- JA ASiantuntijapalvelut • HALLINTO- JA TUKIPALVELUT • VIHDE JA VIRKISTYS • KIINTEISTÖALA • MUUT PALVELUT

Maailmantalous kasvaa – Suomi stagnaatiassa

- > “Yksityisten palvelujen pitkään jatkunut työllisyyskasvu on pysähtynyt.”
- > “Yksityisten palvelutoimialojen liikevaihdon arvo ja volyymi kasvoivat toisella neljänneksellä hitaasti.”
- > “Palvelualojen merkitys taloudessa kasvaa – täyttää potentiaalia ei ole vielä pystytty hyödyntämään.”

PALTA

Sisällys

Suomen talous yhä stagnaatiossa.....	1
Palvelujenkin kasvu jäi vaimeaksi.....	2
Logistiikka.....	3
Informaatio ja viestintä.....	4
Yritys- ja asiantuntijapalvelut.....	5
Hallinto- ja tukipalvelut.....	6
Viihde ja virkistys	7
Kiinteistöala, huolto ja kunnossapito sekä muut palvelut.....	8

Palvelualojen työntajat PALTA on elinkeino- ja työmarkkinapoliittinen etujärjestö.

PALTAn jäseniä ovat 1 700 yritystä ja yhteisöä, jotka yhteensä työllistävät Suomessa noin 150 000 työntekijää. PALTA on EK:n suurimpia jäsenliittoja.

Palvelujen suhdanteet -katsauksessa tarkastellaan yksityisten palvelujen (pl. kauppa, majoitus- ja ravitsemistoiminta, koulutus ja terveydenhoito) suhdannekehitystä. Katsauksen luvut ja laskelmat perustuvat 15.8.2014 tilanteeseen. PALTA julkaisee suhdannekatsauksensa neljä kertaa vuodessa. Seuraava katsaus julkaistaan 18.11.2014.

Lisätietoja

Ekonomisti Matti Paavonen, puhelin 020 595 5031 matti.paavonen@palta.fi
Toimitusjohtaja Riitta Varpe, puhelin 040 534 5353 riitta.varpe@palta.fi

Suomen talous yhä stagnaatiassa

Maailmantalous kasvaa mutta Suomi laahaa yhä taantumassa. Ulkomaankauppaan kohdistuu toiveikkaita odotuksia. Ukrainan kriisi varjostaa tulevaisuudennäkymiä, vaikka suorat vaikutukset ovat jääneet pieniksi.

Maailmantalous on pääsemässä vauhtiin

EU:n, USA:n ja monen muun kauppakumppanimme taloudet ovat jatkaneet alkuvuonna kasvuaan. Yritysten ja kuluttajien kohonneet odotukset ennakoivat maailmantalouden kasvun myös jatkuvan. Välittömiä negatiivisia vaikutuksia Suomen talouskasvulle tuottavat lähinnä kotimaan yksityisen kulutuksen ja investointien ongelmat sekä Venäjän talouden ja ruplan alamäki.

Miksei Suomen talous kasva?

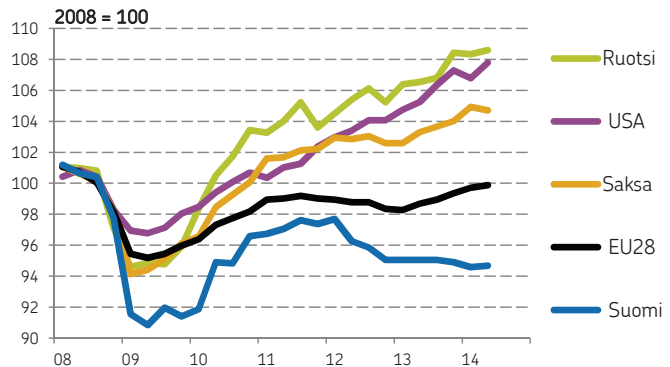
Suomen vienti ja teollisuus ovat yhä jonkinlaisessa seiseilässä, vaikka maailmankauppa käy ja Eurooppakin on päässyt hienoiseen kasvuun. Suomen vienti lähtee nousuun hitaasti, ja kansantalouden tasolla viennin vetoapu näkyy vielä pidemmällä viiveellä. Tilanne ilmentää lisäksi yhtä taloutemme rakenneongelmaa: finanssikriisin jälkeen Suomi on menettänyt pahasti markkinaosuuttaan maailmankaupassa. Tämä johtuu sekä kustannuskilpailukyyn että reaalisen kilpailukyyn heikkenemisestä. Lopputuloksena vientimarkkinoiden kasvu ei tuo samantilaista vetoapua kuin ennen. Viimeisen kuuden vuoden aikana Suomen nettovienti ja investoinnit ovat romahkaneet, mutta kulutuskyvyn kasvu on vaimentanut taantumien vaikutuksia merkittävästi. Kuluvana vuonna työllisyyskehitys jää kuitenkin heikoksi, minkä lisäksi yksityistä kulutusta rasittavat epävarmuus ja veronkorotukset.

Palvelujen merkitys korostuu

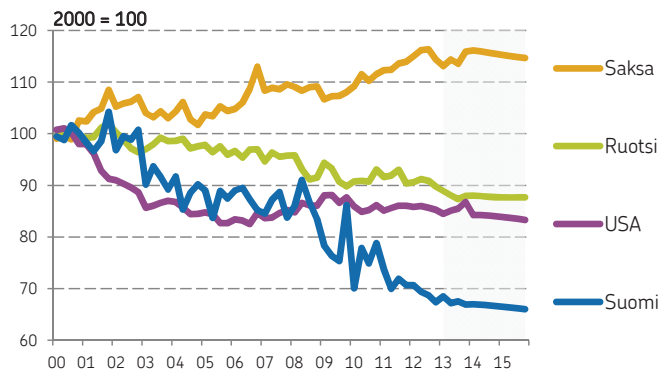
Meneillään on historiallisen syvä ja pitkäkestoinen taantuma. Keskivertokansalaisen elämään taantuma on vaikuttanut vakavuuteensa nähden kuitenkin vähän. Yksityisillä palvelualoilla syntyneet uudet työpaikat ovat ylläpitäneet kulutuksen kasvua ja kannatelleet koko taloutta. Palvelujen merkitys on kasvanut tasaisesti ja näin ollen palvelut ovat myös suuressa roolissa kun uutta talouskasvua lähdetään rakentamaan. Palvelujen täyttä potentiaalia ei Suomessa ole kuitenkaan osattu hyödyntää. Ruotsi selvisi finanssikriisin jälkeisestä taantumasta huomattavasti Suomea ketterämmin. Maiden BKT:n volyymin muutoksissa (2008–2012) oleva 10 prosenttiyksikön ero (Suomi -5 %, Ruotsi +5 %) ei selity pelkästään teollisuuden kehityksellä, vaan myös palvelualat ovat pärjänneet Ruotsissa paremmin. Perinteisen maaotteluvierailun takana on varmasti taas opittavaa niin työvoima- kuin elinkeinopolitiikassakin.

¹⁾ Suorituskyky kuvaa viennin kehitystä suhteessa kyseisen maan vientimarkkinoiden kehitykseen. Pudotus indeksissä viittaa markkinaosuuden pienenemiseen.

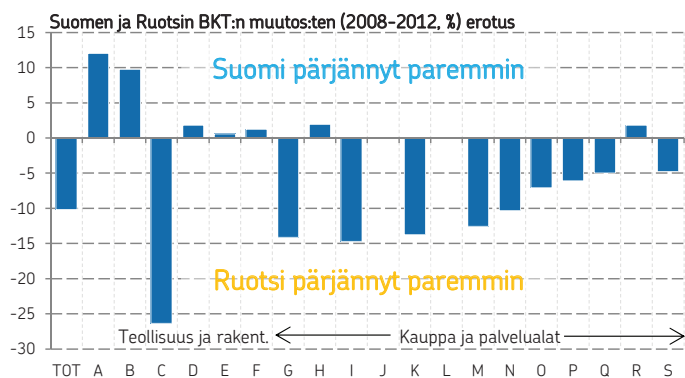
Suomi ei ole päässyt mukaan maailmantalouden kasvuun.

Suomen viennin suorituskyky¹⁾ on heikentynyt selvästi kilpailijamaita nopeammin.

Suomen ja Ruotsin BKT:n volyymin muutosten (2008–2012, %) erotukset toimialoittain. Negatiivinen luku osoittaa Ruotsin saaman etumatkan.

Talouden perustunnusluvut %

	2013	III/13	IV/13	I/14	II/14
BKT (nelj.vuosi)	-1,2	0,3	-0,3	-0,4	0,1
BKT (vuosimuutos)	-1,2	-0,3	0,1	0,1	-0,1
Tavaravienti (vuosim.)	-1,5	-3,9	2,9	-4,3	1,7
Palveluvienti (vuosim.)	-6,0	0,2	-9,7	-1,2	19,0
Ostovoima	-0,5	0,0	-0,4	-1,1	0,0
Työttömyysaste	8,2	8,6	8,7	8,6	8,6
Työlliset (vuosim.)	-1,1	-1,5	-1,0	-0,6	-0,7

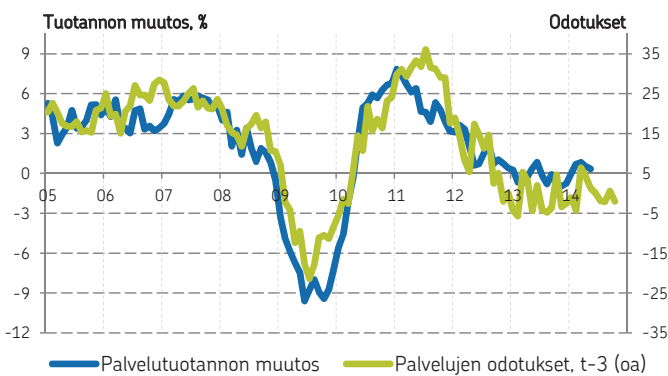
Palvelujenkin kasvu jäi vaimeaksi

Yksityisten palvelutoimialojen myynnin määrä kasvoi hieman vuoden toisella neljänneksellä. Liikevaihdon ja volyymin kasvu jää kuluvana vuonna vaisuksi. Heikko työllisyyskehitys, veronkorotukset ja epävarmuus painavat yksityistä kulutusta.

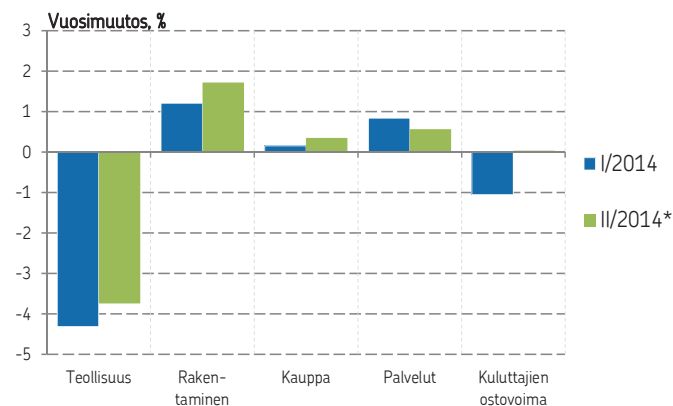
” Palvelualoja ja kotimarkkinoita on Suomessa pidetty vientiteollisuuden tukitoimintona eikä kansainvälistä kasvupotentiaalia omaavana liiketoimintana. Kuusi vuotta jatkuneen taantuman aikana palvelualat ovat ylläpitäneet työllisyyttä ja vaimentaneet taantuman vaikutuksia merkittävästi. Pelkästään vientiteollisuuden elvytyksellä ei selvitä, vaan panostuksia on suunnattava myös palvelualojen kilpailukykyyn ja kansainväliseen kasvuun.”

Tuomo Rönkkö / Maintpartner Oy, hallituksen puheenjohtaja

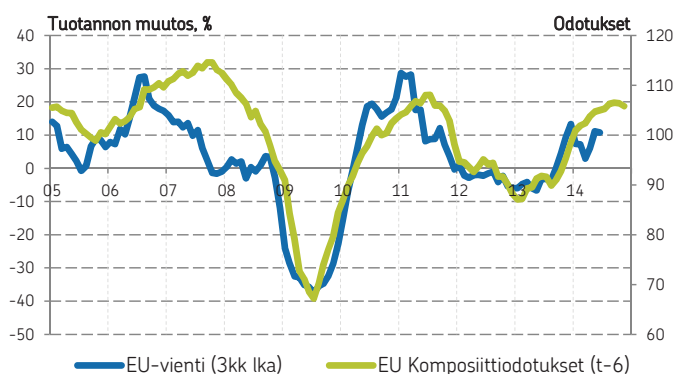
Palveluyritysten tulevaisuudenodotukset ovat yhä nollatasolla ja myynnin määrän kasvu hidasta.

Muilta talouden päätoimialoilta tai yksityisestä kulutuksesta ei ole odotettavissa merkittäviä muutoksia palvelujen kysyntään. Kuvassa volyymin vuosimuutokset.

Suomen tavaravienti EU-alueelle on kääntynyt kasvuun kun tulevaisuudenodotukset unionin alueella ovat kohentuneet.

Pieniä muutoksia nollan molemmin puolin

Yksityiset palvelualat ovat tällä hetkellä muun talouden tavoin stagnaatiassa eli taloudellisessa seisetilassa. Muutokset nollan molemmin puolin ovat pieniä. PALTAn ennusteessa ennakoidaan yksityisten palvelutoimialojen liikevaihdon kasvaneen huhti-kesäkuussa vajaat kaksi prosenttia ja myynnin määrän noin puoli prosenttia. Työllisten määrässä tapahtui viime vuonna vajaan prosentin notkahdus, eikä kevät ole tuonut tilanteeseen juurikaan muutoksia.

Yritysten odotukset yhä vaimealla tasolla

Palvelualojen odotuksia kotimaassa kuvaavat luottamusindikaattorit ovat pysyneet saldoluvun nolla tuntumassa. Yritykset eivät siis odota lähikuukausilta kovin voimakasta kasvua.

Mistä löytyisi vetoapuja Suomelle?

Kuluttajien ostovoima ei kuluvana vuonna kasva. Palvelualojen harteilla viime vuodet ollut työllisyyden kasvu ei tuo vetoapua, joten koko talouden palkkasumma kasvaa vain hädän tuskin inflaatiota nopeammin. Heikon työllisyys tilanteen lisäksi kuluttajien riesana on joukko veronkorotuksia ja häilyvä epävarmuus. Alkuvuonna Suomen tavaravienti ja teollisuuden uudet tilaukset ovat hienokseltaan kasvaneet. Niin ikään teollisuuden liikevaihdon kehityksessä on nähtävissä jonkinlaista käännettä parempaan. Kulutuskysynnän sekä investointien heikkenemisen vuoksi palvelujen kasvun odotetaan kuitenkin olevan loppuvuonnaakin hidasta.

Investointeja on pystyttävä edesauttamaan

Suomen kokonaistuotanto on yhä reilut viisi prosenttia alle vuoden 2008 tason. Ahdingon syyt selviävät huoltotaseesta: nettovienti on uponnut pakkaselle ja yksityisten investointien volyymi supistunut lähes 20 prosenttia. Ulkomaankaupan voidaan odottaa kohenevan maailmankaupan kasvun myötä. Investointien kautta työllisyyteenkin voitaisiin saada kaivattu piristysruiske. Yritykset ja kuluttajat ryhtyvät kuitenkin toteuttamaan vain kannattavia investointeja. Edellytysten ja toimintaympäristön on oltava kunnossa, jotta näin kävisi. Palvelualoilla investoinnit ovat usein aineettomia tai kohdistuvat henkilöstöön. Käynnissä on valtava rakennemuutos, jonka aikana julkisia tukia pitäisi kohdentaa ennemmin uudistavaan kuin säilyttävään toimintaan.

Logistiikan liikevaihdon ja myynnin määrän alamäki jatkui. Tulevaisuudenodotukset ovat yhä alamaissa ulkomaankaupan näkymien piristymisestä huolimatta.

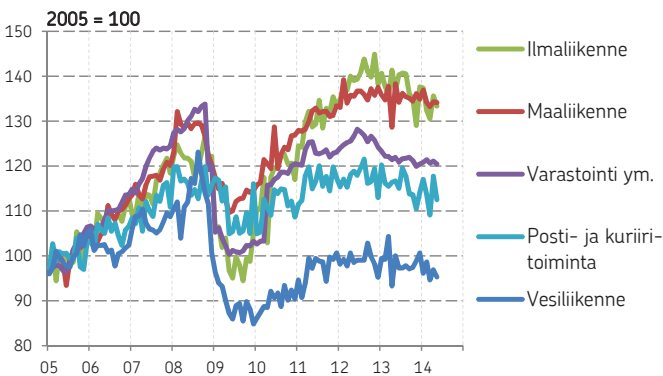
” Venäjän elintarvikkeiden tuontiin kohdistuvat kiellot vaikuttavat yrityksiin, jotka näitä liikenteitä hoitavat. Tuotteiden kuuluminen EU:n asettamien pakotteiden piiriin on osittain tulkinnanvaraista. Selvitykset työllistävät. Tulli ja Ulkoministeriö palvelevat pääasiassa hyvin, mutta ongelmiaakin on esiintynyt. Suomen reitin kilpailukykyyn kannalta olisikin tärkeää luoda pakotteista yritysten käyttöön mahdollisimman selkeät tulkintaohjeet.”

Heikki Halmetoja / CHS Group Oy, toimitusjohtaja

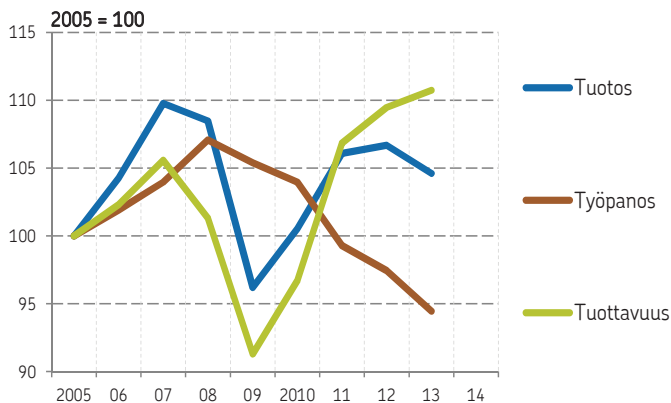
Logistiikan liikevaihto supistui vuoden toisellakin neljänneksellä.

Heikko liikevaihtokehitys näkyy kaikilla toimialoilla.

Logistiikka-alan tehtyjen työtuntien, tuotoksen ja tuottavuuden kehitys yksityisellä sektorilla.

Ennustenuolien selitteet

↗ kasvu kiihtyy → kasvuvauhti ei muutu ↘ kasvu hidastuu

Ulkomaankauppa kääntynyt kasvuun

Suomen tavaraviennin (+2 %) ja tavaratuonnin (+3 %) arvo kasvoi huhti-kesäkuussa edellisvuotiseen nähden. Ulkomaankaupan volyymit kasvoivat vielä muutaman prosenttiyksikön ripeämmin. Vienti Euroopan unioniin kasvoi 11 prosenttia (800 Milj. €). Vienti Venäjälle supistui noin 12 prosenttia (150 Milj. €). Maailmantalouden parantuneet kasvunäkymät ovat hyvä uutinen ulkomaankaupan ja logistiikkapalvelujen näkökulmasta. EU:n osuus Suomen viennistä on vajaa 60 prosenttia, joten Euroopan kasvu kompensoi Venäjän taantuman vaikutuksia. Sen sijaan heikon ostovoimakehityksen rasittama kotimaan kauppa varjostaa logistiikan näkymiä. Kotimaan ammattiliikenteen tavaramäärä kasvoi ensimmäisellä neljänneksellä kolme prosenttia, mutta kilometrisuorite supistui 14 prosenttia vuodentakaiseen nähden.

Liikevaihto ja volyyymi supistuivat yhä

PALTAn ennusteessa logistiikkapalvelujen liikevaihdon arvon ja myynnin määrän ennakoidaan supistuneen vuoden ensimmäisellä neljänneksellä noin kaksi prosenttia edellisvuoteen nähden. Logistiikan työllisten määrä supistui viime vuonna vajaat kaksi prosenttia eli noin 3 000 henkilöllä. Alkuvuonna 2014 henkilöstömäärän hienoisen alamäen ennakoidaan jatkuneen. Alan työpanos on supistunut tuotoksen volyyymiä nopeammin, joten alan tuottavuus on viime vuosina hieman kohentunut.

Tulevaisuudenodotukset yhä vaisut

EK:n suhdannebarometrin tulosten perusteella logistiikka-yritysten tulevaisuudenodotukset ovat niin myynnin kuin henkilöstökehityksenkin osalta yhä pessimistiset, vaikka ulkomaankaupan näkymät ovatkin kohentuneet. Toimialan liikevaihdon kasvu jäänee kuluvana vuonna hieman nollan alapuolelle.

Liikevaihdon vuosimuutokset sekä ennuste kolmannelle ja viimeiselle neljännekselle, %

	2013	III/13	IV/13	I/14	II/14	III/14
H Kuljetus ja varastointi	-1,5	-1,4	-2,2	-1,2	-1,8	→
49 Maa- ja rautatieliikenne	-0,6	0,3	-1,2	0,0	-1,0	→
50 Vesiliikenne	-0,5	-2,6	1,4	-4,9	-1,0	→
51 Ilmaliikenne	-1,2	-1,7	-4,4	-3,2	-5,0	
52 Varasto ja muut	-3,4	-3,0	-4,3	0,0	-1,5	→
53 Posti- ja kuriiritoim.	-1,4	-1,5	-3,1	-2,0	-2,0	→

Liikevaihto kasvaa, työllisyys ei. Televiestinnän alamäki näyttää pysähtyneen. Erot alatoimialojen rakenteissa ja kehityksessä ovat suuria. Peliteollisuuden merkitys koko palvelualan kannalta kasvaa.

” Taantumasta huolimatta tietoliikenteen volyymit erityisesti matkaviestinverkossa ovat edelleen voimakkaassa kasvussa. Pääsyy kasvuun on liikkuvan kuvan lisääntyvä katselu kannettavista laitteista. Sekä laajakaista- että 4G-verkkojen rakentaminen pitävät investointitason korkeana, noin 15 prosenttina teleyritysten liikevaihdosta.”
Reijo Svento / Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ryj, toimitusjohtaja

Tietojenkäsittelypalvelujen suotuisa kehitys on pitänyt informaatio- ja viestintäpalvelujen liikevaihdon kasvussa.

Toimialojen kehityskulut vastakkaissuuntaisia

Informaatio- ja viestintäpalvelujen liikevaihto kasvoi huhtikuussa kuusi prosenttia vuodentakaiseen verrattuna, ennakoidaan PALTAn ennusteessa. Toimialan myynnin määrä kasvoi ensimmäisellä neljänneksellä lähes viisi prosenttia vuodentakaiseen nähden.

Tietojenkäsittelypalveluja lukuun ottamatta alan muut toimialat ovat kehittyneet viime vuosina mollivoittoa. Tietotekniikka-alaa edustavan Teknologiateollisuuden suhdannekatsauksessa ennakoidaan tietojenkäsittelypalvelujen kasvun jatkuvan: ”Tietotekniikka-alan yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan syksyllä suurempi kuin viime vuonna vastaavaan aikaan.”

Pitkään alavireisesti kehittyneen televiestinnän liikevaihdon alamäki näyttäisi pysähtyneen ja alan tuottajain hinnat ovat kääntyneen pitkästä ajasta kasvuun.

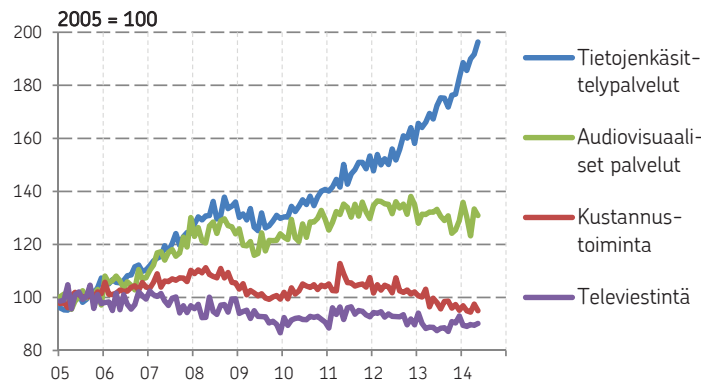
Liikevaihto kasvaa, työllisyys ei

Liikevaihdon kasvu keskittyy muuta toimialaa vähemmän työllistäviin yrityksiin. Näin ollen kasvusta huolimatta informaatio- ja viestintäpalvelujen yksityisen sektorin työllisten määrä pysyi viime vuonna muuttumattomana. Alkuvuonna 2014 henkilöstömäärän ennakoidaan pysyvän edellisvuotisella tasolla. Rakennemuutoksesta ja vaisusta työllisyyskasvusta johtuen informaatio- ja viestintäpalvelujen tuottavuus on viime vuosina hieman parantunut.

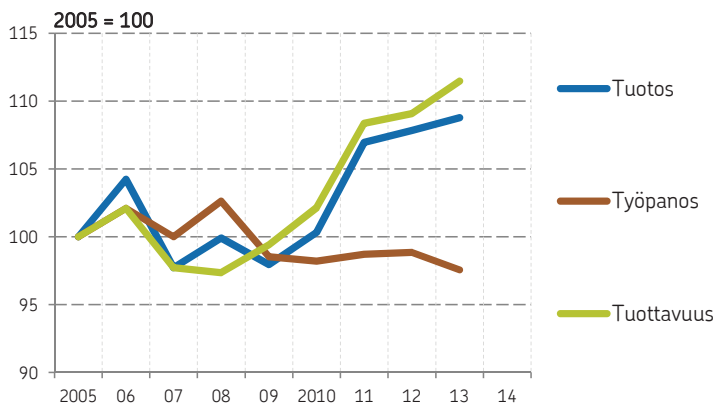
Tulevaisuudenodotukset parantuneet

EK:n suhdannebarometrin tulosten perusteella alan yritysten odotuksia kuvaavan luottamusindikaattorin saldoluvut ovat viime kuukausina kohonneet. Vaikka suhdannetilanne koetaan vielä hankalaksi, ovat lähikukausien myynti- ja tuotantotodotukset piristyneet. Alan liikevaihdon kasvun ennakoidaan jatkuvan syksyn aikana.

Toimialoitteiset erot kehityksessä ovat rakenteellista syistä suuria.

Informaatio- ja viestintäpalvelujen tehtyjen työtuntien, tuotoksen ja tuottavuuden kehitys yksityisellä sektorilla.

Liikevaihdon vuosimuutokset sekä ennuste kolmannelle ja viimeiselle neljännekselle, %

	2013	III/13	IV/13	I/14	II/14	III/14
J Informaatio ja viestintä	2,6	2,4	2,8	5,6	6,0	→
58 Kustannustoiminta	-4,6	-4,9	-5,7	-4,6	-4,0	↘
59 Musiikki ja ohjelmatuotanto	-4,4	-5,9	-5,4	3,4	1,0	→
60 Radio- ja televisitoim.	-3,5	-2,9	-7,1	-0,5	-1,0	→
61 Televiestintä	-3,6	-5,4	1,3	-2,1	0,5	↗
62+63 Tietojenkäsit.palv.	11,0	13,1	9,1	14,3	14,0	→

Yritys- ja asiantuntijapalvelut

Liikkeenjohdon palvelut, Mainostoiminta ja markkinatutkimus, Tieteelliset ja tekniset palvelut sekä Muut yritys- ja asiantuntijapalvelut

Liikevaihto kasvoi toisella neljänneksellä hitaasti. Alan kasvuvauhti jää kuluvana vuonna edellisvuosia hitaammaksi. Tulevaisuudenodotukset ovat hieman piristyneet. Suhdanneherkän markkinointialan liikevaihto on kääntymässä kasvuun.

Liikevaihdon kasvu hidasta

Yritys- ja asiantuntijapalvelujen liikevaihto kasvoi huhtikuussa vajaan prosentin vuodentakaiseen nähden, ennakoitaan PALTAn ennusteessa. Myynnin määrä kasvoi toisella neljänneksellä vain puoli prosenttia viimevuotisesta.

Yritys- ja asiantuntijapalvelujen kasvu hidastui viime vuoden loppupuolella. Vuoden vaihteen jälkeen liikkeenjohdon palveluiden kehitys on parantunut selvästi. Myös mainonnan ja markkinatutkimuksen liikevaihtokehityksessä on nähtävissä käänne parempaan.

Työllisyys kasvoi, mutta hitaasti

Yritys- ja asiantuntijapalvelujen kasvu on osa vuosikymmenen jatkunutta trendiä, jossa yritykset keskittyivät omaan ydinliiketoimintaansa ja hankkivat asiantuntija- ja tukipalveluja niihin erikoistuneilta yrityksiltä. Nämä liike-elämän palvelujen tuottamiseen erikoistuneet yritykset taas tuovat talouteen aivan uutta toimeliaisuutta parantamalla tuotteitaan ja prosessejaan.

Alan yritysten henkilöstömäärä kasvoi viime vuonna hieman, ja kehityksen ennakoitaan alkuvuonna jatkuneen. Yritys- ja asiantuntijapalvelujen työllisyys kasvoi pitkään tuottavuuden kustannuksella. Viime vuosina tuotoksen volyyymi on kuitenkin kasvanut hieman työpanosta nopeammin, joten alan tuottavuus on hieman kohentunut.

Lähitulevaisuuden odotukset yhä matalalla

Yritys- ja asiantuntijapalvelujen suhdannebarometrivastusten perusteella alan odotukset ovat alkuvuonna hieman parantuneet. Alan luottamusindikaattorin ja myyntiodotusten perusteella liikevaihdon kasvun ennakoitaan hieman nopeutuvan.

Liikevaihdon vuosimuutokset ja ennuste vuoden kahdelle ensimmäiselle neljännekselle, %

	2013	III/13	IV/13	I/14	II/14	III/14
M Ammatillinen, tieteel. ja tekninen toiminta	1,4	3,2	0,8	2,8	0,8	↗
69+70 Liikkeenjohdon palvelut	1,1	3,1	1,6	7,5	4,0	→
71 Arkkitehti- ja insinööripalvelut	2,2	4,3	-0,6	1,4	-1,0	→
72 Tieteellinen t&k	7,1	3,3	11,0	-10,1	-10,0	↗
73 Mainonta ja markkinatutkimus	-0,9	3,6	-1,1	2,7	0,5	↗
74 Muut liike-elämän palvelut	-0,5	-1,7	1,7	-2,8	3,0	→
75 Eläinlääkintäpalv.	7,5	6,1	-5,6	-6,4		

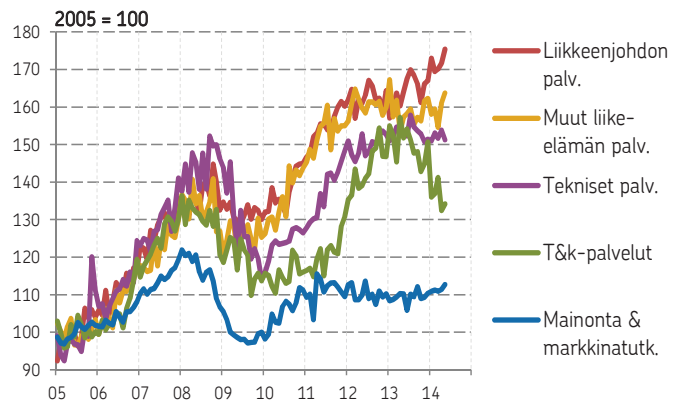
Vaikka arkkitehtitoimistojen työtilanne on pysynyt hyvällä tasolla, on hintakilpailu koventunut. Suunnittelutoimeksiannosakin tullaan entistä enemmän kilpailemaan toiminnan tehokkuudella ja esimerkiksi tietotekniikan mahdollistamilla uusilla palveluilla.”

Vesa Juola / Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL ry, toimitusjohtaja

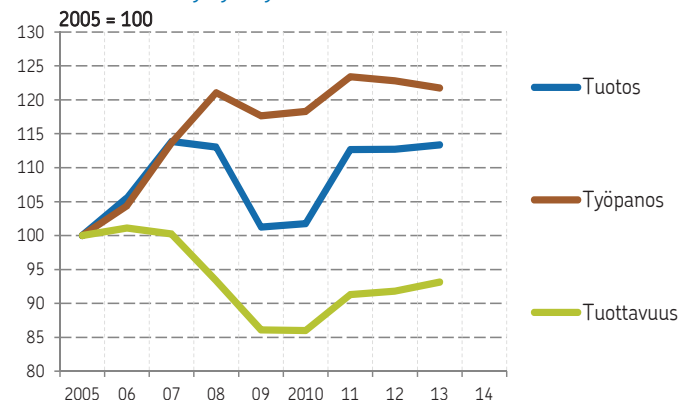
Yritys- ja asiantuntijapalvelujen liikevaihdon kasvu hidastui vuoden 2013 aikana.

Monilla alatoimialoilla liikevaihto on kasvanut ensimmäisen taantuman jälkeen hyvää vauhtia.

Yritys- ja asiantuntijapalvelujen tehtyjen työtuntien, tuotoksen ja tuottavuuden kehitys yksityisellä sektorilla.

Hallinto ja tukipalvelut

Työvoiman välitys, -vuokraus ja rekrytointi, Matkatoimistot ja matkanjärjestäjät, Vuokraus- ja leasingtoiminta, Turvallisuuspalvelut, Kiinteistöhoito, maisemanhoito ja siivous, Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle

Liikevaihdon arvo kasvoi hieman toisella neljänneksellä. Myynnin määrä supistui. Tulevaisuudennäkymät ovat piristyneet. Työnvälitystoiminnan liikevaihdon kasvu ja matkatoimistojen sekä turvallisuuspalvelujen lasku jatkui.

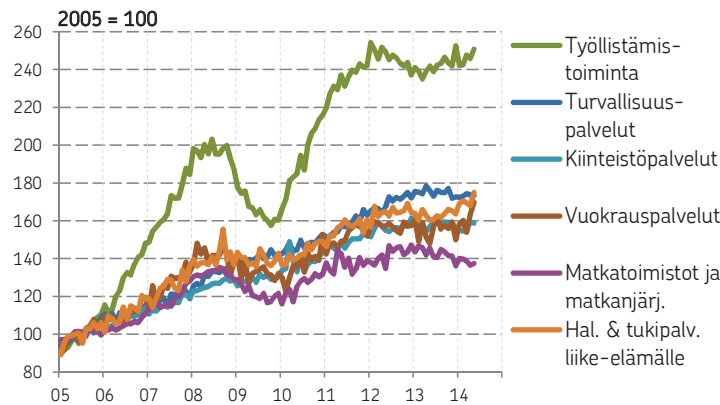
” Henkilöstöpalveluiden liikevaihto on ollut lievässä kasvussa koko alkuvuoden. Erityisesti henkilöstövuokraus ja ulkoistuspalvelut kasvavat. Sen sijaan rekrytointipalvelut ovat selvässä laskussa. Talouden epävarmuudesta huolimatta kokonaiskuva loppuvuodelle on edelleen varovaisen positiivinen. Myynnin ja työllistettävien määrän ennakoidaan jatkavan kasvua myös lähikuukausina.”

Heimo Hakkarainen / Varamiespalvelu-Group Oy, toimitusjohtaja

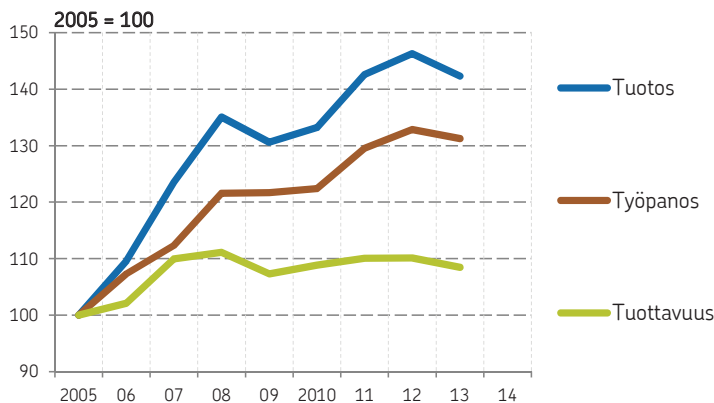
Hallinto- ja tukipalvelujen liikevaihdon kasvu on yhä pysähdyksissä.

Erityisesti työnvälityspalvelujen liikevaihto on kasvanut 2000-luvulla hyvää vauhtia.

Hallinto- ja tukipalvelujen tehtyjen työtuntien, tuotoksen ja tuottavuuden kehitys yksityisellä sektorilla.

Liikevaihdon kasvu pysähdyksissä, volyyymi miinuksella

Hallinto- ja tukipalvelujen liikevaihto kasvoi huhti-kesäkuussa reilun prosentin edellisvuotiseen nähden, ennakoidaan PALTAn ennusteessa. Myynnin määrä supistui toisella neljänneksellä prosentin vuodentakaiseen nähden.

Hallinto- ja tukipalvelujen liikevaihtokehityksessä ei ole viimeiseen kahteen vuoteen juuri näkynyt merkkejä paremmasta. Turvallisuuspalvelujen liikevaihto näyttäisi kääntyneen jopa poikkeuksellisesti laskuun. Hintapuhdistettuna turvallisuuspalvelujen myynnin määrä supistui jopa viisi prosenttia vuodentakaiseen nähden. Elinkeinoelämän kannalta huomattavaa on, että voimakkaasti suhdanteisiin reagoivan työvoiman vuokrauksen ja rekrytoinnin liikevaihdon kasvu jatkui vuoden toisellakin neljänneksellä. Sen sijaan matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien liikevaihdon alamäki kiihtyi.

Työllisten määrä laskussa

Hallinto- ja tukipalvelujen yksityisen sektorin työllisten määrä supistui viime vuonna noin prosentin eli reilulla 1 000 henkilöllä. Alkuvuonna 2014 henkilöstömäärän hienouden alamäen ennakoidaan jatkuneen. Alan tuotoksen volyyymi on viime vuosina kasvanut samaan tahtiin työpanoksen kanssa, joten alan tuottavuus ei ole juuri kehittynyt.

Kasvunäkymät hieman piristyneet

Hallinto- ja tukipalvelujen näkymiä kuvaava luottamusindikaattori on kuluvan vuoden aikana kohonnut kasvun puolelle. Alan myyntitoduksetkin ovat pohjakosketuksen jälkeen kohonneet reilusti. Liikevaihdon ennakoidaan syksyn aikana hieman kasvavan vuoden takaiseen nähden.

Liikevaihdon vuosimuutokset sekä ennuste kolmannelle ja viimeiselle neljännekselle, %

	2013	III/13	IV/13	I/14	II/14	III/14
N Hallinto- ja tukipalv.	-0,3	0,2	-0,4	0,0	1,4	→
77 Vuokraus- ja leasingtoiminta	-2,6	-4,2	-1,4	2,1	5,0	→
78 Työnvälityspalvelut	-1,5	0,3	2,2	2,0	3,5	→
79 Matkatoimistot	0,1	-0,2	-3,2	-2,6	-6,5	→
80 Turvallisuuspalvelut	3,1	2,5	0,3	-1,1	-1,5	→
81 Kiinteistöpalvelut	1,0	3,2	-0,3	-2,3	1,5	→
82 Muut hallinto- ja tukipalvelut	-0,3	-1,3	0,9	6,1	4,0	→

Liikevaihdon, volyymin kasvu jatkui toisella neljänneksellä. Yritysten työllisten määrän kasvun ennakoitaan jatkuvan. Uusia yrityksiä toimialalle syntyy yli tuhat vuodessa.

Liikevaihdon kasvu jatkuu

Viihde- ja virkistyspalvelujen liikevaihto kasvoi viime vuonna neljä prosenttia. PALTAn ennusteissa liikevaihdon ennakoitaan kasvaneen huhti-kesäkuussa kuusi prosenttia ja myynnin määrän noin kaksi prosenttia vuodentakaiseen nähden.

Viihteen ja virkistyssektorin yksityisen sektorin työllisten määrä kasvoi viime vuonna lähes viisi prosenttia noin reilulla 1 500 henkilöllä. Työllisten määrän kasvun arvioidaan alkuvuonna pysähtyneen, mutta yksityisen sektorin henkilöstön määrän yhä kasvaneen.

Viihteen ja virkistyssektorin työpanos on viime vuosina kasvanut selvästi tuotoksen volyymiä nopeammin. Alan työllisyys on siis kasvanut tuottavuuden kustannuksella.

Yli 1100 uutta yritystä vuonna 2013

Viihde- ja virkistyspalveluyritysten määrä kasvaa Suomessa huomattavasti toimialojen keskiarvoa nopeammin. Viime vuonna alalle syntyi 1 149 uutta yritystä, joista 600 oli urheilu-, huvi- tai virkistyspalveluja tuottavia yrityksiä.

Viihde- ja virkistyspalveluyritysten työllisten määrä on vuoden 2000 jälkeen kasvanut runsaalla 6 500 henkilöllä eli yli 70 %. Ripeintä kasvu on viime aikoina ollut liikunta- ja virkistyspalveluja tarjoavilla toimialoilla. Toimialan yrityskannasta suurin työllistäjä on huvi- ja virkistyspalvelut. Liikevaihtoa tuottavat eniten rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut.

Kaiken kaikkiaan viihde- ja virkistyspalvelut työllistävät vajaat 50 000 henkilöä. Alan työlliset ovat jakautuneet kolmeen osaan siten, että yrityssektori, julkinen sektori ja kolmas sektori työllistävät kaikki noin 16 000 henkilöä.

Liikevaihdon vuosimuutokset sekä ennuste kolmannelle ja viimeiselle neljännekselle, %

	2013	III/13	IV/13	I/14	II/14	III/14
Liikevaihto	4,0	0,6	5,5	2,3	6,0	↘
Hinnat	3,3	3,1	2,9	3,9	4,1	
Tuotanto	1	-2	3	-2	2	

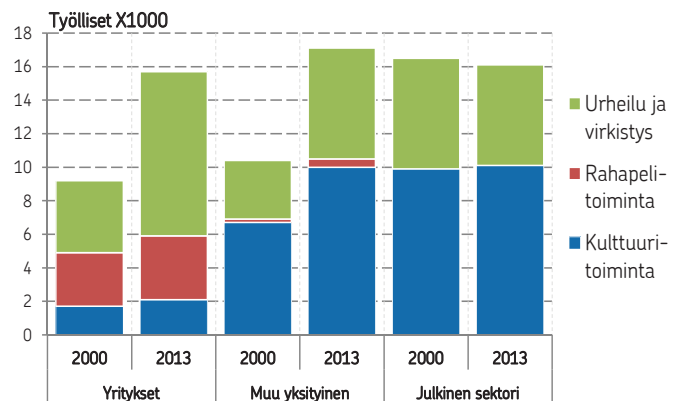
” Taantumasta huolimatta ihmiset satsaavat hyvinvointiin ja liikuntaan. Potentiaalia Suomessa on, sillä edelleenkin kolmannes väestöstä liikkuu liian vähän. Perinteisesti liikunta-alalla on ollut paljon pieniä yrityksiä, mutta SATS-Elixia yhdistyminen ja alan yhteistyön tiivistäminen antavat uusia mahdollisuuksia liiketoiminnan kehittämiseen ja kasvuun.”

Anne Ketola / SATS Elixia, maajohtaja

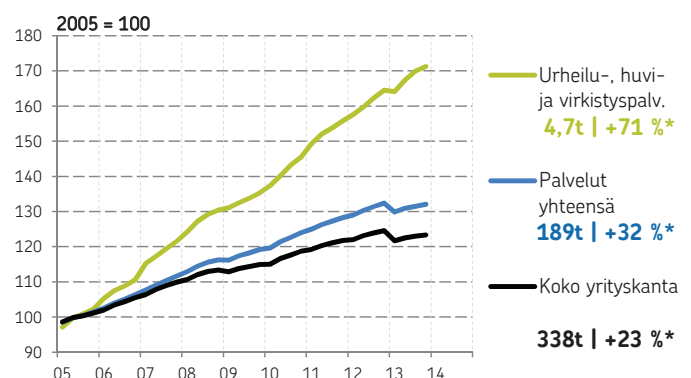
Viihde- ja virkistyspalvelujen liikevaihto on kasvanut viime vuosina tasaisesti.

Viihde- ja virkistyspalveluissa varsinkin yrityssektorin työllisten määrä on kasvanut.

Erityisesti urheilu-, huvi- ja virkistyspalvelujen yrityskehitys on kasvanut viime vuosina voimakkaasti. *) Lukuina yrityskehityksen koko ja kasvu vuoteen 2005 verrattuna.

Kiinteistöala, huolto ja kunnossapito sekä muut palvelut

Palvelut sektoreittain, Kiinteistöala, Huolto- ja kunnossapito, Järjestöt ja Muu palvelutoiminta

Julkinen sektori työllistää yhä neljänneksen Suomen työllisistä. Yksityisten palvelujen työllisten määrä supistui. Peliteollisuus on ollut viime aikoina palvelujen kasvun moottori.

Julkinen sektori on Suomessa yhä suuri työllistäjä

Julkinen sektori työllistää Suomessa yhä yli 600 000 henkilöä, eli neljänneksen koko maan työllisistä. Nämä henkilöt työskentelevät lähes yksinomaan palvelualoilla. Palvelualojen (pl. kauppa) henkilöstöstä 40 % työskentelee julkisella sektorilla, heistä 90 % koulutuksessa, hyvinvointipalveluissa tai julkishallinnossa.

Yksityisten palvelujen työllisten määrä kääntyi laskuun

Palvelujen työllisten määrä yksityisellä sektorilla on 2000-luvulla kasvanut keskimäärin 2 prosenttia vuodessa, eli noin 17 000 henkilöllä vuosittain. Viime vuonna työllisten määrä kuitenkin supistui myös yksityisissä palveluissa. Kuluvana vuonna kasvun ennakoitaan jäävän vaimeaksi.

Yksityisten palvelujen tuotoksen volyymi on finanssi-kriisin jälkeen kasvanut taas työpanosta nopeammin. Yksityisten palvelujen tuottavuus on siis parantunut – tosin hyvin hitaasti.

Peliteollisuus tuotti puolet liikevaihdon kasvusta

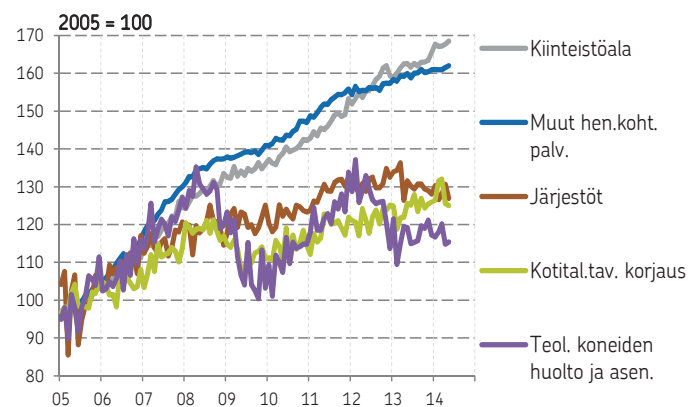
Yksityisten palvelutoimialojen (HIJLMNRS) liikevaihdon ennakoitaan kasvaneen huhti-kesäkuussa 1,6 prosenttia vuodentakaiseen nähden. Eniten kasvua vauhditti peliteollisuuden vetämä tietojenkäsittelypalvelujen liikevaihdon kasvu. Ilman toimialan 62 kasvua yksityisten palvelutoimialojen kasvu olisi jäänyt vaivoin plussalle eli 0,3 prosenttiin. Kasvua vastaavasti hidasti erityisesti ilmaliikenteen ja kustannustoiminnan liikevaihdon alamäki. Kumpikin näistä toimialoista hidasti yksityisten palvelutoimialojen liikevaihdon kasvua lähes 0,2 prosenttiyksikön verran.

Liikevaihdon vuosimuutokset sekä ennuste kolmannelle ja viimeiselle neljännekselle, %

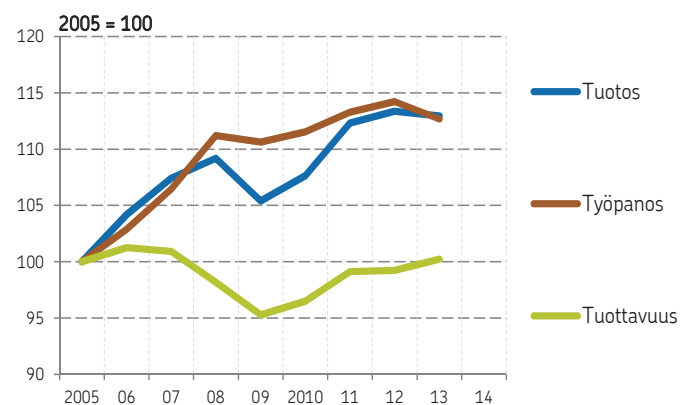
	2013	III/13	IV/13	I/14	II/14	III/14
33 Koneiden huolto ja korjaus	-6,8	-6,3	-0,1	3,1	-4,8	↗
68 Kiinteistöala	2,4	2,2	-2,1	5,3	3,0	→
5 Muu palvelutoiminta	2,1	4,4	-0,2	1,5	0,0	↗
94 Järjestöjen toiminta	0,0	0,4	-3,5	-3,9	-1,0	→
95 Kotitaloustavar. ym. korjaus	2,4	4,4	1,1	9,5	-1,0	↗
96 Muut henk.koht. palvelut	2,7	5,5	0,7	1,3	0,3	↗

”Pk-yritysten rahoitustilanne on parantunut, mutta on edelleen kaksijakoinen. Hyvät yhtiöt ja projektit saavat rahoitusta, mutta epävarmemmat projektit ovat vaikeuksissa. Päättäjien pitäisi vihdoin tunnustaa tosiasiat ja tehdä raskaitakin päätöksiä, jotka kääntävät Suomen kohti uutta kasvua. Ostovoima on saatava nousuun, verotusta kevennettävä ja julkista sektoria pienennettävä.”
Simo Mustila / Panostaja Oyj, talousjohtaja

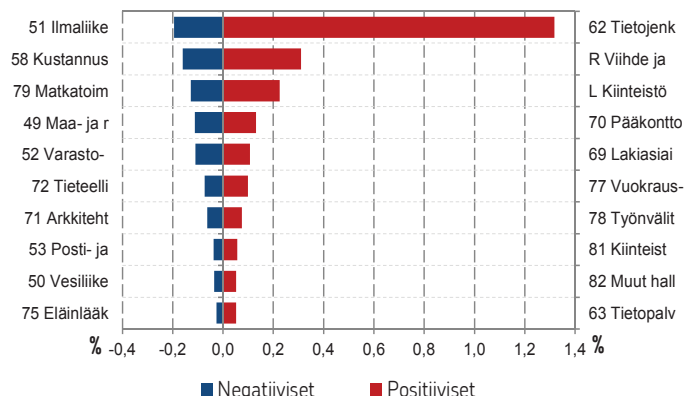
Kiinteistöalan, huollon- ja kunnossapidon sekä muiden palvelujen liikevaihdon kehitys.

Yksityisten palvelujen (H-T) tehtyjen työtuntien, tuotoksen ja tuottavuuden kehitys yksityisellä sektorilla.

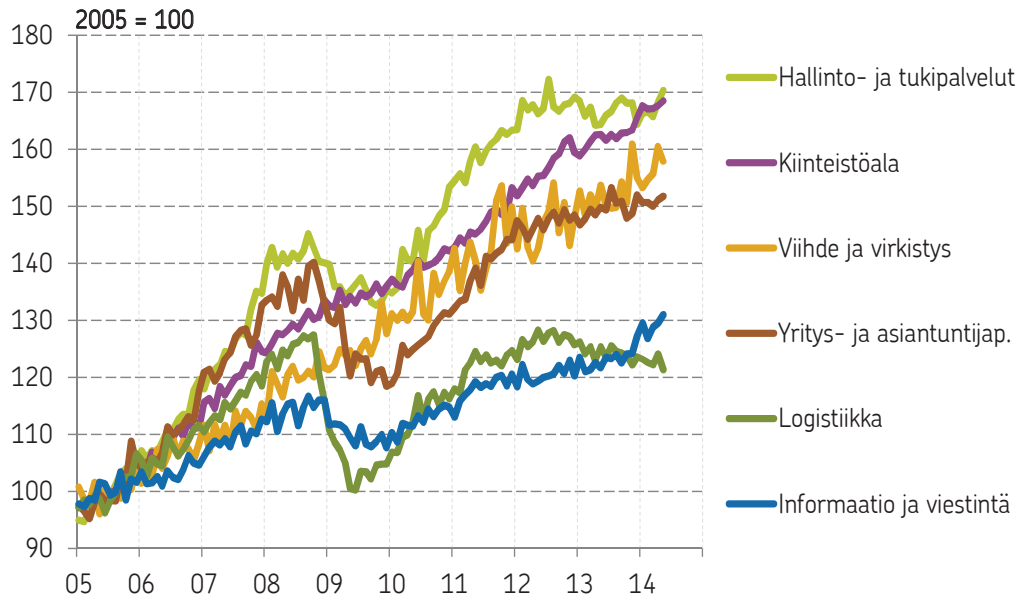

Alatoimialojen kontribuutiot yksityisten palvelutoimialojen liikevaihdon kasvuun II/2014.

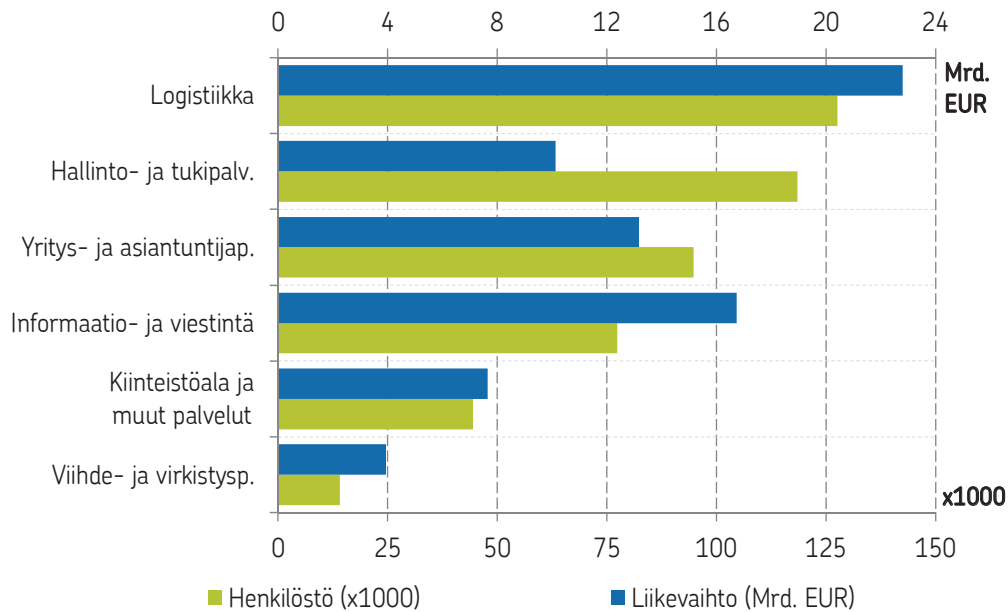

Toimialojen keskinäinen vertailu

Liikevaihdon kehitys eri palvelutoimialoilla.

Liikevaihdon arvo ja henkilöstön määrä eri palvelualojen yrityksissä vuonna 2013.

PALTAn ennustekehikko ja tausta-aineisto

Toimialoitteiset liikevaihtoennusteet pohjautuvat ekonometrisen monimuuttujamallin tuloksiin yhdistettynä asiantuntija-arvioihin. Liikevaihdon kehitystä selittävinä muuttujina käytetään toimialoitteita merkityksellisiä makrotalouden indikaattoreita sekä ennakoivia yrityskselyitä. Ennusteiden tarkkuus paranee karkeinta toimialatasoa kohti. Ennustevirheet ovat vaihdelleet 0,1-0,5 prosenttiyksikön välillä.

Suhdannekatsoituksen tausta-aineistona käytetään muun muassa Tilastokeskuksen yritysrekisterin, liiketoiminnan kuukausikuvaajien, kansantalouden tilinpidon, tuotannon suhdannekuvaajan, tuottaja- ja kuluttajahintaindeksien sekä työvoimatutkimuksen tietoja. Ennakoivina indikaattoreina käytetään muun muassa EK:n ja Euroopan komission suhdannebarometriaineistoa sekä kuluttajabarometrin tietoja.

Palvelualojen työnantajat PALTA ry

Eteläranta 10 6. krs, PL 62, 00131 Helsinki

Vaihde 020 595 5000

www.palta.fi | info@palta.fi